مەرەسانی ئەنجامی ئەو ڕاوێژە کە وەزارەتی دارایی ئەمساڵ لەگەڵ کۆمەڵە ئەندامێکی پەرلەمان کرد، ئاماژە بە کەمکردنەوەی ٤ ملیۆن دۆلار لە بودجەی ئەو وەزارەتە دەکات

(مەنگۆلە ئەنوەر لە ئەندامانی پەرلەمان)

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان و ئەندامانی پەرلەمان، ئەمڕۆ ئێمە لە کۆتایی ڕاوێژێکی ماوەدرێژدا دێین کە لە نێوان وەزارەتی دارایی و کۆمەڵێک لە ئەندامانی پەرلەمان کرا، بۆ ئەوەی ئەو بڕگانەی کە پێویستیان بە گۆڕانکاری هەیە ڕوونبکرێتەوە و بڕیاری لەسەر بدرێت. ئەو ڕاوێژە ٤ ملیۆن دۆلار لە بودجەی وەزارەتەکە کەم دەکاتەوە، بەڵام بە شێوەیەک ڕێکخراوە کە کاریگەری لەسەر خزمەتگوزاری سەرەکی نەبێت. ئەو ڕاوێژە ئەنجامی کۆبوونەوەی ٧ جار لە نێوان لیژنەی دارایی و ٤ ئەندامی پەرلەمان پێکهێنراو بووە، کە هەموویان ئامادەبوون لە کۆتایی ڕاوێژەکەدا و ئەو گۆڕانکارییانەی کە پێشنیار کران، بە کۆی گشتی ٦٢ دەنگ لە ١٠٥ دەنگ پشتگیریان لێکرا.

بڕگەی یەکەم کە گۆڕانکاری تێدا کرا، بڕگەی ٣ی ئەو یاسایە بوو کە باسی لە ڕێژەی ڕاگرتنی ٥ لە سەدی پارە دەکات لە هەر ساڵێکدا. لە پێشنیازەکەی سەرەتادا ڕێژەکە گەیشتبووە ٧ لە سەد، بەڵام لە کۆتایی ڕاوێژەکەدا بڕیار درا کە بگەڕێتەوە بۆ ٥ لە سەد، چونکە وەزارەتی دارایی ئامادەبوونی هەیە بە ئاسانی ئەو ڕێژەیە بگرێت بەبێ ئەوەی کاریگەری لەسەر پرۆژەکانی تر دروست بکات. بڕگەی ٤ی ئەو یاسایە کە باسی لە دروستکردنی کۆمیتێیەکی چاودێری دەکات، ئەویش گۆڕدرا و ژمارەی ئەندامەکانی لە ٥ کەس بۆ ٧ کەس زیاد کرا، بە مەرجێک ٢ کەس لەوانە ئەندامانی ئۆپۆزیسیۆن بن. ئەمە ئەوە دەگەیەنێت کە کۆمیتێکە ئیتر تەنها لە ژێر کاریگەری وەزارەتەکەدا نامێنێتەوە و دەتوانێت بە سەربەخۆیی کار بکات.

بڕگەی ٦ی ئەو یاسایە کە باسی لە ڕاپۆرتی ساڵانە دەکات، ئەویش گۆڕدرا و ڕاپۆرتەکە دەبێت ٤ جار لە ساڵێکدا بڵاو بکرێتەوە لە جیاتی ٢ جار. هەروەها بڕیار درا کە ڕاپۆرتەکە بە کوردی و عەرەبی بڵاو بکرێتەوە، نەک تەنها بە کوردی وەکو پێشنیازەکە هاتبوو. ئەمە گرنگە بۆ ئەوەی هاوڵاتیانی هەر دوو زمان بتوانن بە ئاسانی بگەنە زانیاری و بتوانن ڕەخنە لە کارەکان بگرن. ئەو گۆڕانکارییە بچووکانە کە کران، هیچ گۆڕانکارییەکی بنەڕەتی لە ئامانجی یاساکە نەکردووە، بەڵکو تەنها بۆ باشکردنی جێبەجێکردنەکەیە.

دوای تێپەڕبوونی ڕاوێژەکە، ٤ ئەندامی پەرلەمان ڕایانگەیاند کە ڕازین بە ڕاوێژەکە و دەنگ بە بڕیارەکە دەدەن. یەکێک لە ئەندامانی پەرلەمان ڕایگەیاند کە ئەو پێشنیازەی کە پێشکەشی کرابوو بۆ زیادکردنی بودجەی وەزارەتی کشتوکاڵ بە ٢ ملیۆن دۆلار، بە ڕەزامەندی وەزارەتی دارایی کشێنرایەوە و ئەمە ڕێگە نادات کە هیچ گۆڕانکارییەکی تر بکرێت. ئەمە ئەوە دەگەیەنێت کە ئەو داوایە کە کشتوکاڵ کردی، ڕەتکرایەوە و ناچێتە ناو یاساکەوە.

ئەگەر ئەو ڕاوێژە لە ئەمڕۆ دا پەسەند بکرێت، ئەوا دوای ٤٨ کاتژمێر لە ئێستا دەنێردرێت بۆ سەرۆکی کۆماری عێراق بۆ ئەوەی واژووی لەسەر بکات و بە یاسا دابنرێت. ئەگەر سەرۆک ماوەی ١٥ ڕۆژ هیچ ڕاگەیاندنێکی نەکات، وەکو یاسا جێبەجێ دەکرێت. ئەمە ئەوە دەگەیەنێت کە ئەو گۆڕانکارییانەی کە ئەمڕۆ کران، ماوەیەکی کەم دوا دەکەوێت بۆ ئەوەی جێبەجێ بکرێن، بەڵام هیچ ڕێگرێکی یاسایی نییە لە بەردەمیاندا.

(مەنگۆلە ئەنوەر لە ئەندامانی پەرلەمان)

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان، ئەمڕۆ ئێمە لە کۆتایی ڕاوێژێکی ماوەدرێژدا دێین کە لە نێوان وەزارەتی دارایی و کۆمەڵێک لە ئەندامانی پەرلەمان کرا، بۆ ئەوەی ئەو بڕگانەی کە پێویستیان بە گۆڕانکاری هەیە ڕوونبکرێتەوە و بڕیاری لەسەر بدرێت. ئەو ڕاوێژە ٤ ملیۆن دۆلار لە بودجەی وەزارەتەکە کەم دەکاتەوە، بەڵام بە شێوەیەک ڕێکخراوە کە کاریگەری لەسەر خزمەتگوزاری سەرەکی نەبێت. ئەو ڕاوێژە ئەنجامی کۆبوونەوەی ٧ جار لە نێوان لیژنەی دارایی و ٤ ئەندامی پەرلەمان پێکهێنراو بووە، کە هەموویان ئامادەبوون لە کۆتایی ڕاوێژەکەدا و ئەو گۆڕانکارییانەی کە پێشنیار کران، بە کۆی گشتی ٦٢ دەنگ لە ١٠٥ دەنگ پشتگیریان لێکرا.

بڕگەی یەکەم کە گۆڕانکاری تێدا کرا، بڕگەی ٣ی ئەو یاسایە بوو کە باسی لە ڕێژەی ڕاگرتنی ٥ لە سەدی پارە دەکات لە هەر ساڵێکدا. لە پێشنیازەکەی سەرەتادا ڕێژەکە گەیشتبووە ٧ لە سەد، بەڵام بڕیار درا کە بگەڕێتەوە بۆ ٥ لە سەد، چونکە وەزارەتی دارایی ئامادەبوونی هەیە بە ئاسانی ئەو ڕێژەیە بگرێت بەبێ ئەوەی کاریگەری لەسەر پرۆژەکانی تر دروست بکات. بڕگەی ٤ی ئەو یاسایە کە باسی لە دروستکردنی کۆمیتێیەکی چاودێری دەکات، ئەویش گۆڕدرا و ژمارەی ئەندامەکانی لە ٥ کەس بۆ ٧ کەس زیاد کرا، بە مەرجێک ٢ کەس لەوانە ئەندامانی ئۆپۆزیسیۆن بن. ئەمە ئەوە دەگەیەنێت کە کۆمیتێکە ئیتر تەنها لە ژێر کاریگەری وەزارەتەکەدا نامێنێتەوە و دەتوانێت بە سەربەخۆیی کار بکات.

بڕگەی ٦ی ئەو یاسایە کە باسی لە ڕاپۆرتی ساڵانە دەکات، ئەویش گۆڕدرا و ڕاپۆرتەکە دەبێت ٤ جار لە ساڵێکدا بڵاو بکرێتەوە لە جیاتی ٢ جار. هەروەها بڕیار درا کە ڕاپۆرتەکە بە کوردی و عەرەبی بڵاو بکرێتەوە، نەک تەنها بە کوردی وەکو پێشنیازەکە هاتبوو. ئەمە گرنگە بۆ ئەوەی هاوڵاتیانی هەر دوو زمان بتوانن بە ئاسانی بگەنە زانیاری و بتوانن ڕەخنە لە کارەکان بگرن. ئەو گۆڕانکارییە بچووکانە کە کران، هیچ گۆڕانکارییەکی بنەڕەتی لە ئامانجی یاساکە نەکردووە، بەڵکو تەنها بۆ باشکردنی جێبەجێکردنەکەیە.

دوای تێپەڕبوونی ڕاوێژەکە، ٤ ئەندامی پەرلەمان ڕایانگەیاند کە ڕازین بە ڕاوێژەکە و دەنگ بە بڕیارەکە دەدەن. یەکێک لە ئەندامانی پەرلەمان ڕایگەیاند کە ئەو پێشنیازەی کە پێشکەشی کرابوو بۆ زیادکردنی بودجەی وەزارەتی کشتوکاڵ بە ٢ ملیۆن دۆلار، بە ڕەزامەندی وەزارەتی دارایی کشێنرایەوە و ئەمە ڕێگە نادات کە هیچ گۆڕانکارییەکی تر بکرێت. ئەمە ئەوە دەگەیەنێت کە ئەو داوایە کە کشتوکاڵ کردی، ڕەتکرایەوە و ناچێتە ناو یاساکەوە.

ئەگەر ئەو ڕاوێژە لە ئەمڕۆ دا پەسەند بکرێت، ئەوا دوای ٤٨ کاتژمێر لە ئێستا دەنێردرێت بۆ سەرۆکی کۆماری عێراق بۆ ئەوەی واژووی لەسەر بکات و بە یاسا دابنرێت. ئەگەر سەرۆک ماوەی ١٥ ڕۆژ هیچ ڕاگەیاندنێکی نەکات، وەکو یاسا جێبەجێ دەکرێت. ئەمە ئەوە دەگەیەنێت کە ئەو گۆڕانکارییانەی کە ئەمڕۆ کران، ماوەیەکی کەم دوا دەکەوێت بۆ ئەوەی جێبەجێ بکرێن، بەڵام هیچ ڕێگرێکی یاسایی نییە لە بەردەمیاندا.

(مەنگۆلە ئەنوەر لە ئەندامانی پەرلەمان)

بەڕێز سەرۆکی پەرلەمان و ئەندامان